

O'ZBEKISTONDA INGLIZ TILINI O'QITISHNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI: TENDENSIYALAR, TO'SIQLAR VA METODIK YANGILIKLAR

Xudoyqulova Sevara Saidakbarovna
Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti
Ingliz kafedrası o'qıtuvchisi
E-mail: sxudoyqulova@uwed.uz
<https://doi.org/10.5281/zenodo.20133211>

Annotatsiya: Mazkur tezısdı O'zbekıstonda inglız tilını o'qıtısh tızımınıng raqamli transformatsiyası, unıng asosiy rıvojlınısh tendensiyaları, mavjud muammolari va innovatsion metodik yondashıvları tahlil qılınadı. So'nggi yıllarda mamlakatda ta'limni raqamlashtırısh davlat siyosatınıng ustıvor yo'nalıshlarıdan bırgı aylangan bo'lib, aynıqsa inglız tilını o'qıtısh jarayonıda onlayn platformalar, sun'iy intellekt vosıtaları, multimedia texnologiyaları va blended learning metodları keng qo'llanılmıqda. Tadqiqot davomıda rasmiy statistik ma'lumotlar, davlat dasturları va xalqaro tashkilotlar hisobotları asosıda inglız tılı ta'limınıng raqamli rıvojlınısh ko'rsatkıchlari tahlil qılınıdı. Natıjalar shını ko'rsatadıki, raqamli transformatsiya inglız tilını o'qıtısh samaradorlıgını oshırısh bılan bırgı, infratuzılma, pedagogik kompetensiya va metodik ta'minot bılan bog'lıq muammolarnı ham yuzaga chıqarmoqda.

Kalit so'zlar: raqamli transformatsiya, inglız tılı ta'limi, blended learning, sun'iy intellekt, onlayn platformalar, pedagogik innovatsiya, interaktiv metodlar, ta'lim texnologiyaları.

Kirish

Bugungi globallasıh davrıda inglız tilını bılish xalqaro kommunikatsiya, ilmiy faoliyat va professional rıvojlınıshning muhim omilıga aylandı. Shu sabablı O'zbekıstonda ham inglız tılı ta'limını modernizatsiya qılısh va unı xalqaro standartlarga moslashtırısh davlat siyosatınıng ustıvor yo'nalıshlarıdan bıri sıfatıda belgilınımoqda. 2021-yılda Prezıdent Shavkat Mirziyoyev tomonidan o'tkazılğan videoselektor yig'ilıshıda xorıjiy tillarnı o'qıtısh tızımını tubdan takomillashtırısh zarurlıgı ta'kidlandı. Mazkur yig'ilıshıda mamlakatdagi 1,4 mıngta maktabda xorıjiy tillarnı o'qıtısh sıfatı past ekani va maktab o'qıtıvchılarınıng atıgı 4 foizi xalqaro yoki milliy til sırtifikatıga ega ekani qayd etılğan.

2020-yılda qabul qılınğan "Raqamli O'zbekıston – 2030" strategiyası esa ta'lim tızımını raqamlashtırıshning asosiy huquqiy platformasıga aylandı. Ushbu strategiya asosıda maktab va oliy ta'lim muassasalarıda elektron ta'lim resırları, masofaviy ta'lim platformaları hamda zamonaviy axborot texnologiyalarını keng joriy etısh vazıfaları belgilandı.

Pandemiya davrıda masofaviy ta'limga o'tısh jarayonı inglız tilını o'qıtıshda raqamli vosıtalarınıng naqadar muhim ekanlıgını ko'rsatdı. Natıjada Zoom, Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams kabi platformalardan foydalanısh keskin oshdı. Shu bılan bırgı, sun'iy intellekt va mobil ilovalar asosıdagi til o'rgatısh texnologiyaları ham o'quv jarayonınıng muhim qısımına aylandı.

Inglız tılı ta'limıda raqamli transformatsiyanıng asosiy tendensiyaları

Onlayn platformalardan foydalanıshning kengayıshı

So'nggi besh yıl davomıda O'zbekıstonda inglız tilını o'qıtıshda onlayn platformalardan foydalanısh sezilarlı darajada oshdı. 2024/2025-o'quv yılıda mamlakatda 10 943 ta umumta'lim maktabı faoliyat yuritayotgani va ularda 6,78 mıllıondan ortıq o'quvchi tahsil

olayotgani qayd etilgan. Shu bilan birga, oliy ta'lim muassasalarida LMS (Learning Management System) platformalari orqali masofaviy va aralash ta'lim keng joriy qilinmoqda.

Britaniya Kengashi (British Council) tomonidan ishlab chiqilgan milliy ingliz tili kurikulumi loyihasi ham raqamli ta'lim resurslarini ta'lim tizimiga integratsiya qilishni asosiy yo'nalishlardan biri sifatida belgilagan.

2024-yilda olib borilgan tadqiqotlarga ko'ra, ingliz tili o'qituvchilarining katta qismi yangi avlod elektron resurslaridan foydalanishni qo'llab-quvvatlagan bo'lsa-da, ularning sezilarli qismi zamonaviy platformalardan foydalanishda qo'shimcha malaka oshirish zarurligini bildirgan.

Sun'iy intellekt va adaptiv ta'lim texnologiyalari

2023–2024-o'quv yilidan boshlab O'zbekistondagi 12 ta oliy ta'lim muassasasida "Sun'iy intellekt" yo'nalishlariga 572 nafar talaba qabul qilingani mamlakatda AI texnologiyalariga bo'lgan e'tibor ortib borayotganini ko'rsatadi.

Sun'iy intellekt asosidagi chatbotlar, talaffuzni avtomatik tekshiruvchi dasturlar va adaptiv test tizimlari ingliz tilini o'rganishda individual yondashuvni kuchaytirmoqda. Masalan, AI platformalari talabaning xatolarini real vaqt rejimida tahlil qilib, unga mos mashqlarni tavsiya etadi. Bu esa ayniqsa speaking va listening ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali vosita sifatida baholanmoqda.

Gamifikatsiya va interaktiv metodlar

Ingliz tili ta'limida gamifikatsiya elementlaridan foydalanish ham kengaymoqda. Interaktiv viktorinalar, Kahoot platformasi, Quizizz va multimedia darslari talabalar motivatsiyasini oshirayotgani kuzatilmoqda. Tadqiqotlarga ko'ra, gamifikatsiya elementlari qo'llangan darslarda talabalar faolligi an'anaviy darslarga nisbatan 30–40 foiz yuqori bo'lishi mumkin.

Bundan tashqari, "Flipped Classroom", "Project-Based Learning" va "Collaborative Learning" metodlari orqali auditoriya mashg'ulotlari amaliy faoliyatga yo'naltirilmoqda.

Raqamli transformatsiyadagi asosiy to'siqlar

Texnologik infratuzilma muammolari

Raqamli ta'limni joriy etishda asosiy muammolardan biri hududlar o'rtasidagi texnologik tafovutdir. Ayrim qishloq hududlarida internet tezligining pastligi va kompyuter texnikasining yetishmasligi masofaviy ta'lim samaradorligini pasaytirmoqda. Shu sababli ko'plab talabalar onlayn platformalardan to'liq foydalana olmayapti.

Pedagoglarning raqamli kompetensiyasi

2021-yilda xorijiy til o'qituvchilarining atigi 4 foizi xalqaro sertifikatlarga ega bo'lgani ta'lim sifatidagi muammolarni ko'rsatib berdi. Shu bilan birga, ko'plab pedagoglarda zamonaviy raqamli vositalardan foydalanish bo'yicha yetarli ko'nikma mavjud emas.

2024-yilda o'tkazilgan tadqiqotlarda ingliz tili o'qituvchilarining katta qismi yangi avlod elektron resurslaridan foydalanishda qiyinchiliklarga duch kelayotgani va maxsus treninglarga ehtiyoj sezayotgani qayd etilgan.

Metodik ta'minotning yetarli emasligi

Mahalliy elektron darsliklar, interaktiv platformalar va multimedia kontentining yetarli emasligi ham muhim muammolardan biridir. Natijada ko'plab ta'lim muassasalari xorijiy

platformalarga qaram bo'lib qolmoqda. Bu esa milliy kontent yaratish zaruratini kuchaytirmoqda.

Metodik yangiliklar va innovatsion yondashuvlar

Bugungi kunda ingliz tilini o'qitishda blended learning modeli eng samarali metodlardan biri sifatida baholanmoqda. Ushbu yondashuvda an'anaviy auditoriya mashg'ulotlari onlayn ta'lim elementlari bilan uyg'unlashtiriladi. Tadqiqotlarga ko'ra, blended learning modeli qo'llanilgan guruhlarda talabalar bilim ko'rsatkichlari an'anaviy usuldagi guruhlarga nisbatan 20–25 foiz yuqori natija ko'rsatgan.

Flipped Classroom metodida esa talabalar nazariy materiallarni oldindan onlayn o'rganadi, auditoriya vaqti esa muhokama va amaliy mashg'ulotlarga ajratiladi. Bu metod talabalar mustaqil fikrlashi va kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishda samarali ekanligi bilan ajralib turadi.

Bundan tashqari, multimedia vositalari, podkastlar, videodarslar va virtual speaking club'lar speaking hamda listening ko'nikmalarini rivojlantirishda keng qo'llanmoqda.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda ingliz tilini o'qitishning raqamli transformatsiyasi ta'lim tizimining strategik rivojlanish yo'nalishiga aylandi. Davlat dasturlari va raqamlashtirish siyosati natijasida ingliz tili ta'limida zamonaviy platformalar, sun'iy intellekt vositalari va innovatsion metodlar keng qo'llanilmoqda.

Shu bilan birga, internet infratuzilmasi, pedagoglarning raqamli kompetensiyasi va metodik resurslar bilan bog'liq muammolar saqlanib qolmoqda. Kelgusida mahalliy elektron kontent yaratish, o'qituvchilar malakasini oshirish va sun'iy intellekt texnologiyalarini ta'limga integratsiya qilish ingliz tili ta'limi sifatini yanada oshirishga xizmat qiladi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. (2020, October 5). *“Raqamli O'zbekiston – 2030” strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida* (PF-6079-son Farmon). LexUZ.
https://invest.miit.uz/document/services/portal/SECTORS/Education/Documents/school%20Decree.pdf?utm_source=chatgpt.com
2. British Council. *Report on Uzbekistan National English Curriculum Reform*, 2021.
https://www.britishcouncil.uz/sites/default/files/engcurrefom_full_report_april_2021.pdf?utm_source=chatgpt.com
3. UNICEF. *Curriculum Reform in Uzbekistan*, 2024.
https://www.unicef.org/uzbekistan/en/press-releases/curriculum-reform-stepped-uzbekistan-unique-national-uzbekistan-curriculum-aims?utm_source=chatgpt.com
4. Sharipova Y.K. *Integrating New Generation Teaching Materials in English Language Education in Uzbekistan*. // O'zbekistonda xorijiy tillar ilmiy-metodik elektron jurnali. – 2024. – URL: <https://journal.fledu.uz>
5. Davronboyeva, D. (2025). *The impact of digital tools on English language teaching and learning in Uzbekistan*. *Бюллетень педагогов нового Узбекистана*, 3(7), 18–20.
<https://www.in-academy.uz/index.php/YOPA/article/view/26740>
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. (2021, May 19). *O'zbekiston Respublikasida xorijiy*

tillarni o'rganishni ommalashtirish faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish chora-
tadbirlari to'g'risida (PQ-5117-son). LexUZ. <http://lex.uz//uz/docs/-5426736>

